

Handläggare
Leila Massih
Telefon: 0850809306

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2021-10-28

Trafiksäkerhetsplan för Stockholms stad

Svar på remiss från trafikkontoret

Förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Syftet med trafiksäkerhetsplanen är att ta ett samlat grepp om stadens trafiksäkerhetsrelaterade arbete och att peka ut den strategiska riktningen framåt.

Förvaltningen är positiv till trafiksäkerhetsplanen och att den hanterar trafiksäkerheten i sin helhet och att den har en tydlig koppling till Stockholms framkomlighetsstrategi och stadens hållbarhetsutmaningar. Förvaltningen anser att det är positivt att det understryks att staden och andra systemutformare har ett extra stort ansvar att säkerställa en trafiksäker och trygg miljö för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningen anser att handlingsplanens presenterade insatsområden är rätt men anser att ett viktigt perspektiv som saknas är att elsparkcyklar på kort tid blivit ett stående inslag i trafiken i Stockholm och att dessa fordon tydligare bör hanteras i trafiksäkerhetsplanen. Vidare vill förvaltningen understryka vikten av att förbättra tryggheten och säkerheten för gångtrafikanter, som blir allt mer utsatta när till exempel cyklisternas hastigheter ökar.

Enligt förvaltningen är de valda åtgärdsområdena relevanta, men förvaltningen saknar ett tydliggörande för när åtgärdsplanen kommer tas fram, hur den ska realiseras och vilken av stadens förvaltningar som kommer att ansvara för den.

Förvaltningen ser att samverkan är en förutsättning för genomförandet av trafiksäkerhetsplanen och ser också att stadsdelsförvaltningarna har en bidragande roll i detta arbete, bland annat i skötsel och investeringar i parker samt genom förvaltningens trygghets- och säkerhetsarbete.

Bakgrund

Den 27 maj 2021 beslöt trafiknämnden att förslag på ny Trafiksäkerhetsplan för Stockholms stad skulle skickas ut på remiss till bland annat Östermalms stadsdelsnämnd. Remissvaren ska vara trafiknämnden tillhanda senast den 31 oktober 2021.

De frågor som trafikkontoret är mest intresserad av att få svar på är:

- Är det rätt insatsområde eller saknas något perspektiv?
- Hur ser ni på de valda åtgärdsområdena?
- Har din verksamhet planer på att utveckla arbetet inom något av insats- eller åtgärdsområdena – där vi skulle kunna haka i arbetet och få synergieffekter?
- Vad skulle din organisation kunna bidra med för att uppnå målen i planen?
- Bedriver ni något annat arbete som är bra för trafikkontoret att känna till vid framtagandet av åtgärdsplanen?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden i samråd med förvaltningens trygghetsamordnare.

Ärendet

Trafiksäkerhetsarbetets primära syfte är att förhindra och att minska risken för att personer omkommer och skadas i trafikolyckor samt att begränsa konsekvenserna av eventuella trafikolyckor. Dessutom kan många av de åtgärder och insatser som utförs genom trafiksäkerhetsarbetet bidra till positiva effekter på människors resval, stadsmiljön och det offentliga livet.

Syftet med trafiksäkerhetsplanen är vidare att ta ett samlat grepp om stadens trafiksäkerhetsrelaterade arbete och att peka ut den strategiska riktningen framåt. Trafiksäkerhetsplanen fastställer inte vilka konkreta åtgärder som ska genomföras, utan beskriver hur och inom vilka områden staden behöver fokusera trafiksäkerhetsarbetet för att bli mest effektivt och ge störst nytta. Nollvisionen är grunden för Stockholms stads trafiksäkerhetsarbete och stadens arbete är en del i en större helhet. Trafiksäkerhetsplanens övergripande mål är att stadens trafiksäkerhetsarbete ska bidra till att internationella, nationella och aktörsgemensamma trafiksäkerhetsmål samt målen i stadens säkerhetsprogram nås.

Ett stadsövergripande styrdokument

Trafiksäkerhetsplanen är ett stadsövergripande styrdokument och ska tillsammans med stadens budget ligga till grund för hur stadens

alla verksamheter planerar, genomför och utvecklar trafiksäkerhetsarbetet. Intern och extern samverkan är central för arbetet. Ingen enskild förvaltning eller enskilt bolag och inte heller enbart stadens verksamheter kan skapa en trafiksäker stad. Trafiksäkerhetsarbetet måste utvecklas och genomföras tillsammans samt omfatta en mängd åtgärder. Genomförandet av stadens trafiksäkerhetsarbete ska ske inom ramen för nämnders och bolagsstyrelsers ordinarie arbete med planering, genomförande och förvaltning. Trafiksäkerhetsarbetet ska redovisas i verksamhetsplanen och medel för arbetet inkluderas i ordinarie budgetprocess.

Budgeten är stadens viktigaste styrdokument. Därtill finns en rad styrdokument som lägger fast och förtydligar hur stadens verksamheter ska förhålla sig till olika frågor.

Trafiksäkerhetsplanen har en tydlig koppling till Framkomlighetsstrategin och dess underliggande planer men även till andra stadsgemensamma styrdokument som ”Strategi för en äldrevänlig stad” och ”Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023”. Stadens ”Hastighetsplan” och ”Plan för säkra och trygga skolvägar” är direkt kopplade till Trafiksäkerhetsplanen.

Utifrån trafiksäkerhetsplanens mål och inriktning kommer en åtgärdsplan att upprättas. Åtgärdsplanen kommer innehålla konkreta och tidsatta åtgärder inom insatsområdena i syfte att bidra till uppsatta mål. Åtgärdsplanen samt dess åtgärder ska följas upp årligen. Uppföljningen gör det möjligt att ändra ambitionsnivå och prioriteringar, utan att behöva utarbeta en ny trafiksäkerhetsplan.

Trafiksäkerhet en förutsättning för en hållbar stad

Trafiksäkerhet är nära kopplat till Agenda 2030 och andra hållbarhetsutmaningar, som exempelvis miljö, hälsa och jämställdhet. Genom att hitta synergier mellan olika hållbarhetsmål finns stor potential att åtgärder inom ett område kan få positiva effekter och bidra till utvecklingen inom andra områden. Förutom minskat antal olyckor som direkt påverkar människors hälsa kan stadens trafiksäkerhetsarbete också bidra till ökad mobilitet och självständighet för äldre och barn, förbättrad folkhälsa, mer attraktiva offentliga miljöer, ett mer jämlikt och jämställt transportsystem som är tillgängligt för fler och där kvinnor och män har samma möjligheter samt behoven hos gående och cyklister beaktas.

Strategiskt viktiga insatsområden

Trafiksäkerhetsplanen presenterar följande insatsområden med underliggande effektmål:

Gåendes singelolyckor (fallolyckor)

- färre personer skadas i fallolyckor
- färre personer omkommer i fallolyckor
- fler kan, vill och vågar gå

Cyklisters singelolyckor

- färre personer skadas i singelolyckor med cykel
- färre personer omkommer i singelolyckor med cykel
- ökad framkomlighet och trygghet för cyklisterna

Rätt hastighet

- att färre personer skadas allvarligt i fordonsrelaterade olyckor
- att färre personer omkommer i fordonsrelaterade olyckor
- ökad hastighetsefterlevnad
- fler säkra gång-, cykel- och mopedpassager
- bättre förutsättningar för barns och äldres självständiga mobilitet
- mer attraktiva miljöer för gående och cyklister
- ökad upplevd trafiksäkerhet för gående och cyklister

Ökad regelefterlevnad

- färre personer omkommer i olyckor relaterade till regelöverträdelser
- transporter genererade av staden och transporter inom Stockholms stad ska utföras inom lagens ram

Säkra fordon

- färre personer skadas i upphinnandeolyckor
- färre fotgängare och cyklister omkommer eller skadas allvarligt i olyckor med tunga fordon och lätta lastbilar
- färre fotgängare och cyklister omkommer eller skadas allvarligt i olyckor med personbilar

Fem åtgärdsområden

Åtgärdsplanen är organiserad i fem åtgärdsområden inom vilka aktörerna ska bidra med åtgärder i syfte att uppfylla effektmålen för de fem prioriterade insatsområdena. De fem åtgärdsområdena är:

- Reglering och styrmedel
- Utbildning och information
- Fysisk utformning
- Drift och underhåll
- Teknikutveckling och innovation

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till trafiksäkerhetsplanen och att den hanterar trafiksäkerheten i sin helhet och att den har en tydlig koppling till Stockholms framkomlighetsstrategi och stadens hållbarhetsutmaningar. Förvaltningen anser att det är positivt att planen betonar att staden och andra systemutformare har ett extra stort ansvar att säkerställa en trafiksäker och trygg miljö för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Enligt förvaltningen är de valda åtgärdsområdena relevanta, men förvaltningen saknar ett tydliggörande för när åtgärdsplanen kommer tas fram, hur den ska realiseras och vilken av stadens förvaltningar som kommer att ansvara för den.

Vidare anser förvaltningen att handlingsplanens presenterade insatsområden är rätt men anser att ett viktigt perspektiv som saknas är att elsparkcyklar på kort tid blivit ett stående inslag i trafiken i Stockholm. Elsparkcyklarna framförs både på gångbanor, trottoarer, cykelvägar samt gator och är en källa till både nya typer av olyckor samt medför en ökad risk för olyckor. Förvaltningen anser att olyckor relaterat till dessa fordon behöver kommenteras i olycksstatistiken för att ge en korrekt bild av situationen i Stockholm. Förvaltningen anser att elsparkcyklar numera kan ses som ett så pass etablerat fordon att det bör hanteras i trafiksäkerhetsplanen.

Förvaltningen vill understryka vikten av att förbättra tryggheten och säkerheten för gångtrafikanter, som blir allt mer utsatta när till exempel cyklisternas hastigheter ökar på grund av ökad cykelpendling samt ökad andel elcyklar och elsparkcyklar. Enligt förvaltningen behövs åtgärder för att nå ut till invånarna för att kommunicera hur alla som vistas i staden har ett ansvar att bidra till en trafiksäker och trevlig trafikmiljö. Åtgärdsplanen bör således innehålla insatser för att informera om trafikvett och trafikregler, detta gäller alla trafikanter men förare av elsparkcyklar och cyklar en särskilt viktig målgrupp att arbeta med.

Under åtgärdsområdet *Reglering och styrmedel* nämns trafiksäkerhetskrav som en åtgärd och här menar förvaltningen att även miljökrav kan vara relevant att nämna, för att minska luftföroreningar som är skadliga för människors hälsa och orsakar cirka 1000 dödsfall (i förtid) per år i Stockholms län. Enligt förvaltningen kan trafiksäkerheten förbättras genom att även miljökrav ställs vid upphandlingar och myndighetsutövning, för att

minska luftföroreningar och främja en långsiktigt hållbar utveckling.

Vidare vill förvaltningen framhålla vikten av att stadens arbete med säkra och trygga skolvägar fortgår och att det genomförs åtgärder för att få ner hastigheterna utanför förskolor, skolor och andra miljöer där barn vistas. Förvaltningen vill också lyfta målgrupperna äldre samt personer med funktionsnedsättning och anser att det är viktigt att undersöka vilka behov av anpassningar och åtgärder som dessa målgrupper behöver för att känna att trafikmiljön är trygg och säker att vistas i. Enligt Stockholms stads strategi för äldrevänlig stad är bland annat möjligheten att ta sig fram samt tillgängliga och prisvärda allmänna kommunikationsmedel, en förutsättning för att äldre invånare ska kunna delta fullt ut i samhället.

Förvaltningen ser att samverkan är en förutsättning för genomförandet av trafiksäkerhetsplanen och ser också att stadsdelsförvaltningarna har en bidragande roll i detta arbete. Som ansvariga för parker och grönområden arbetar förvaltningen med trafiksäkerhet genom bland annat halkbekämpning och tillgänglighetsåtgärder. Förvaltningen arbetar också med trafiksäkerheten i parker och grönområden genom att sätta upp trivselregler som bland annat anger vad som gäller för cyklar i park, där cykelstråken i regel går i utkanten av parken och själva parken ska hållas fri från cykling. Förvaltningen kan också bidra till trafiksäkerhetsplanens mål genom sitt trygghets- och säkerhetsarbete, bland annat genom trygghetsvandringar.

I förvaltningens arbete med parker och grönområden ser förvaltningen att det förekommer konflikter mellan gående och cyklister och att detta problem ökar då cykelpendlingen och hastigheterna på cyklarna ökar. Enligt förvaltningen finns det ur trafiksäkerhetssynpunkt en stark anledning att i största möjligaste mån skilja gång- och cykeltrafiken åt. Samtidigt kan förvaltningen se hur det i vissa lägen är en utmaning att få till detta då utrymmet är begränsat. När gång- och cykelbanor breddas för att öka trafiksäkerheten anser förvaltningen att det är angeläget att de anpassas till befintliga miljöer och att det tas hänsyn till bland annat miljö- och kulturhistoriska värden.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Stab

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Avslutningsvis vill förvaltningen lyfta problematiken med ökad användning av sopsaltning på stadens cykelbanor, som har syftet att öka framkomligheten och säkerheten för cyklister under vinterhalvåret. Förvaltningen håller med om att det ur trafiksäkerhetssynpunkt är en bra metod men sopsaltning har

negativa effekter på gatuträd och annan närliggande grönstruktur, vilket behöver tas i beaktande i planeringen av åtgärder.

Kerstin Andersson
stadsdelsdirektör

Therese Rosen
avdelningschef

Bilaga

Trafiksäkerhetsplan för Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, stadsdelsdirektör	2021-10-08
Therese Rosen, avdelningschef	2021-10-08